

Flytten över Burträsket blev dramatisk.

Pär-Erik Wikström och historien om Risnäsgården "Albertina"

Man kan tycka att han ska tröttna på att berätta historien om Albertina, huset som sjönk i Burträsket, men icke. Han verkar aldrig tröttna.

Jag träffar Pär-Erik Wikström en junidag på Edelviks folkhögskola, och han berättar om sin farfar och huset Albertina.

- Om farfar hade flyttat huset en månad tidigare, hade han lyckats med projektet, säger sonsonen Pär-Erik.

Under påskhelgen år 1949 samlades cirka 10 000 människor i Risnäs, Burträsk för att följa dramatiken ute på sjön Burträskets is. Alla var där, så också pressen från Amerika. Men vad var det som hände egentligen?

För 65 år sedan bodde paret Karl Sigurd och Jenny Wikström i byn Risnäs några km utanför Burträsk. En dag bestämde sig paret för att flytta in till byn, men de ville inte lämna sitt fina hus, Länsmansgården, med hundraåriga anor. De hade en plats som väntade dem på nuvarande Finnåkersgatan. Men hur skulle man gå tillväga?

Att montera ner huset och bygga upp det igen, känns som den naturliga gången. Det var dock inget för den dramatiska Karl Sigurd. Han hade en idé. Huset skulle dras över isen, från Risnäs in till Burträsk. Punkt och slut.

På påsklördagen 1949 var allt förberett. Nu skulle det ske. Husflyttare Konrad Johansson från Blekinge, tillsammans med några inhyrda män, var på plats. Traktorerne likaså.

Två traktorer lastade huset på långa medar, och sedan drogs huset ut på isen. Men det dröjde inte länge förrän det uppstod problem. Vädret hade slagit om. Solen gassade och bjöd på riktig sommarvärme. Det var svårt att dra ett hus i slaskföre.

På påskdagens morgon lyckades flyttmännen dra huset ytterligare en bit ut på isen. Åskådarna höll andan. Skulle det fungera? Skulle KS Wikström lyckas med sin alltför djärva idé?

Klockan 9.30 hände det som inte fick hända. Isen bågade och man körde fast i snösörjan på isen. Konrad och hans män gjorde försök att dra in huset på land igen, men utan framgång.

På annandagen hade södra gaveln sjunkit dryga metern ner i sjön. Det blev bråttom. Man försökte staga upp huset, och det blev stående i sjön. Konrad Johansson och hans män lämnade nu huset åt sitt öde. Ett ögonblick av oro. Skulle huset överleva vädret?

Under denna händelserika påskhelg fick Länsmansgården ett nytt namn, Albertina. Namnet har sin grund i att Albertina hade namnsdag den 22 april, samma dag som huset sjönk till botten. Tankarna gick också till den gamla sjömansvisan om Albertina.

Hela sommaren 1949 lockade det ståtliga Albertina många åskådare. Det var givetvis många som tyckte att hela spektaklet var idiotiskt ända från första början, men många tyckte också att det var riktigt roligt och typiskt för KS Wikström med fru. Och så var det. Gården skulle till Burträsk. Punkt och slut.

Hösten och vintern 1949–1950 plockade KS tillsammans med inhyrda snickare ner huset, som kördes till Burträsk med släde och häst. Där byggdes det upp igen, även om många delar blev kvar på sjöns botten.

Det har idag gått över 60 år, och det finns ännu skatter att hitta på Burträskets botten.

- På sommaren är det så grunt, så att man kan gå ut till den plats där Albertina förliste, säger Pär-Erik Wikström och avslutar berättelsen om Albertina.

Text: Lisa Larsson